

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT / PSY 117

Václav Rais

427 112, psychologie - prezenční

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.

Datum odevzdání: 20. 4. 2015

Fakulta sociálních studií MU, 2014 / 2015

Pro srovnání byl využit článek, publikovaný na serveru stalo-se.cz s názvem: Prokázáno jsou to devianti! Vědci z Univerzity v Cambridge: „Homosexuálové, lesby a bisexuálové jsou ve větší míře mentálně nemocní“. Článek se odvolává na studii vydanou v časopise JGIM s názvem Sexual Minorities in England Have Poorer Health and Worse Health Care Experiences: A National Survey.

Studie zmiňuje výsledky celonárodního, samohodnotícího průzkumu, který zjišťuje, že homosexuálové a bisexuálové mají častěji dlouhodobé psychické či emocionální problémy, horší stav zdraví a horší zkušenost s lékařskou péčí. Podle autorů je tato skutečnost pravděpodobně způsobena hostilitou a předsudky ostatní populace vůči těmto skupinám. Výsledky by podle nich měli sloužit k reflektování této skutečnosti a k rozvoji programů, které by umožnily přistupovat k těmto sexuálním menšinám lépe ve zdravotnictví.

V článku jsou uvedeny všechny podstatné statistiky ze studie. Je uvedena velikost vzorku (přes 2 miliony) i doba proběhnutí průzkumu (2009 – 2010). Problémem je poněkud nejasné zaokrouhlování procent, kdy je 31,6 zaokrouhleno na 31 procent a 22,8 je zaokrouhleno na 22 procent. Zbytek je ovšem zaokrouhlen správně a zmíněný rozdíl nemění celkové vyznění článku ani studie. Větší posun nastává s tvrzením, že lesby, homosexuálové a bisexuální muži a ženy mají o 50% vyšší pravděpodobnost zkušenosti s negativní zdravotní péčí. Tento údaj platí jen pro homosexuální muže. U ostatních skupin je tato pravděpodobnost sice také vyšší, ale dosahuje maximálně 28 procent, v některých případech je tato pravděpodobnost dokonce nižší i v porovnání s heterosexuály.

Hlavní interpretační posun ovšem spatřuji v doplněných komentářích, ilustračních fotografiích, nesprávných překladech některých termínů a naopak neuvedení teoretického zázemí a závěrů studie. Článek sice působí dojmem, že všechny uvedené informace pocházejí ze zmíněné studie, ale není tomu tak. K výraznému posunu dochází již v názvu samotného článku. Prokázáno jsou to devianti! Vědci z Univerzity v Cambridge: „Homosexuálové, lesby a bisexuálové jsou ve větší míře mentálně nemocní“. O tom, že by studie prokazovala, že jsou minority devianty neobsahuje studie ani slovo, termín zde není vůbec použit. Přesto dochází k dojmu,

že je tvrzení vědecky podpořené. I přes možnou neutrální definici deviace je v běžném jazyce zatížena negativní konotací a to je zřejmě i účelem autora článku.

Korektní není ani tvrzení, že vědci tvrdí, že jsou minority více mentálně nemocní. Studie se zmiňuje o tom, že častěji trpí psychologickými či emocionálními problémy, nejedná se tedy o odbornou diagnostiku nemoci, jak by snad mohl název článku implikovat. Stejně tak formulace v textu, že bisexuálové jsou nejvíce duševně narušení ze všech sexuálních deviantních skupin, odkazující k tomu samému. I pokud pomineme tuto zavádějící interpretaci, tak nemůžeme tvrzení považovat za platné, neboť výzkum se nezabýval všemi sexuálními minoritami a lidé, kteří se nezařadili ani do jedné ze skupin podle sexuální preference vykazovali ještě větší míru psychických a emocionálních problémů.

Celý článek je navíc opatřen ilustračními fotografiemi s polonahými či nahými muži, které jsou opatřeny popisky jako homodeviace či deviace v ulicích Prahy. Není tak popisován člověk, ale člověk či lidé na fotografii jsou popisováni jako určitý jev, což může být vnímáno jako jistá míra dehumanizace. V celém článku poté nejsou uvedeny závěry studie, které výsledky interpretují jako důsledek hostility a předsudků od většinové populace.

Článek tyto informace zamlčuje a používá pouze data (navíc ještě nepřesná) bez jakékoliv interpretace, respektive s interpretací skrývající se ve fotografiích a v používání slov se silnější negativní konotací k navození znevažujícího dojmu vůči sexuálním minoritám. Článek mi osobně připadá fascinující v tom, jak v podstatě věrně reprezentuje výsledky studie, víceméně používá slova, které je možné definovat i neutrálně a přesto nemůže být pochyb o tom, že je článek útočný a nepřátelský k sexuálním minoritám a zcela tak převrací výsledky a záměr studie, jímž je vylepšení postavení těchto minorit ve společnosti. Článek je velmi dobrou ilustrací toho, jak velmi málo stačí, aby byl vědecký výzkum postaven na hlavu a jeho výsledky prezentovány zcela opačně.

Literatura

Elliott, M., Kanouse, D., Burkhart, Q., Abel, G., Lyratzopoulos, G., Beckett, M., & ... Roland, M. (2015). Sexual Minorities in England Have Poorer Health and Worse Health Care Experiences: A National Survey. *JGIM: Journal Of General Internal Medicine*, 30(1), 9-16. doi:10.1007/s11606-014-2905-y

Prokázáno jsou to devianti! Vědci z Univerzity v Cambridge: „Homosexuálové, lesby a bisexuálové jsou ve větší míře mentálně nemocní“, dostupné 20. 4. 2015 z [www: http://www.stalo-se.cz/?p=21733](http://www.stalo-se.cz/?p=21733)

Práci přijímám.

SJ